نکته

بهناز قاسمی

ساپیا مشتریانش را حسابی سر کار گذاشت

پرداخت ۱/۵ میلیون تومان برای ثبت‌نام در سایت

دیروز هم داستان اختلال در ثبت‌نام فروش اینترنتی خودرو تکرار شد و متقاضیان واقعی خرید خودرو استپ‌وی نتوانستند ثبت‌نام کنند، ظاهراً این اختلال ساختگی که از سوی زیر مجموعه‌های سایپا و پارس خودرو اتفاق افتاده بود با پیشنهاد دریافت وجه از مشتریان رفع می‌شد.

اختلاف قیمت بازار آزاد و قیمت کارخانه‌ای خودرو استپ وی موجب شده که ثبت‌نام اینترنتی این خودرو همواره با مشکلاتی مانند اختلال در سایت مواجه شود. قیمت این خودرو در بازاربین ۵۸ تا ۶۲میلیون تومان است و با قیمت کارخانه حدود ۹ میلیون تومان تفاوت دارد. از این رو در ثبت‌نام‌های اینترنتی این خودرو همیشه مشکلاتی برای متقاضیان به‌وجود می‌آید. بنابر اعلام شرکت سایپا ساعت ۱۱ صبح دیروز پیش فروش ساندرو مدل استپ وی آغاز شد اما متقاضیان این بار هم همانند فروش‌های اینترنتی قبلی با اختلال سایت روبه رو بوده و امکان ثبت‌نام نداشتند. متقاضیان وقتی به سایت فروش سایپا مراجعه کردند بعد از معطلی بسیار با صفحات متعددی مواجه می‌شدند که در آنها اعلام می‌شد، شما در لیست انتظار هستید و باید صبر کنید. بعد از مدتی هم سایت بسته و صفحه اول فروش اینترنتی باز می‌شد. جالب آنکه وقتی مشتری برای چندین بار به صفحه اصلی رفته تا ثبت‌نام خود را تکرار کند با اخطار سایت که ترافیک بالاست روبه رو می‌شد. در دوره‌های قبل که نمایندگی‌ها اجازه ثبت‌نام داشتند در همان ساعات نخست ظرفیت پر شده و سایت از دسترس خارج می‌شد اما روز گذشته به جای نمایندگی‌ها، کارکنان سایپا و پارس خودرو با مختل کردن سایت، در ازای دریافت وجه از متقاضیان، اسامی را وارد سیستم می‌کردند. به گفته یکی از متقاضیان خرید خودرو، یکی از کارمندان سایپا پیشنهاد اخذ ۱/۵ میلیون تومان به ازای ثبت‌نام در سایت را داده بود... این درحالی است که وی از ساعت ۱۱ صبح، نفر ۱۱ هزارمین درصف انتظار بوده و در ساعت ۳ بعد از ظهر، نفر ۵ هزارم در صف انتظار برای ورود به سایت و ثبت‌نام بوده است.

پورحسنی، مدیر یکی از نمایندگی‌های فروش محصولات سایپا ضمن انتقاد از عدم تخصیص سهمیه فروش ساندرو استپ‌وی به نمایندگی‌های سایپا، گفت: نمایندگی‌ها در طول سال، ماشین‌های کم‌فروش شرکت را عرضه می‌کنند ولی وقتی نوبت فروش محصولی مانند ساندرو استپ‌وی می‌رسد، سهمیه‌ای برای ما در نظر گرفته نمی‌شود.

وی با بیان اینکه آشفتگی در فروش اینترنتی ساندرو استپ‌وی باعث تلف شدن وقت مردم می‌شود، گفت: وقتی در مورد عدم تخصیص سهمیه به نمایندگی‌ها اعتراضاتی را به مدیران شرکت اعلام می‌کنیم، آنها می‌گویند که به دلیل حساسیت سازمان‌های نظارتی از جمله وزارت صنعت و سازمان بازرسی مجبورند فروش محصولاتی را که حاشیه بازار دارند، از طریق اینترنتی انجام دهند، ولی این مسئله برای ما نمایندگی‌ها چندان جالب نیست. تا زمانی که بازار انحصاری در اختیار خودروسازان است، رانت و حاشیه این بازار تمامی ندارد و همچنان متقاضیان خودرو متضرر خواهند شد. به ویژه در ثبت‌نام‌های اینترنتی خودروسازان که وعده تحویل سه تا پنج ماهه است یا پای دلالان و نمایندگی‌های فروش خودرو یا کارکنان فعلی و سابق خودروسازان که همیشه رانت بالایی دارند، در میان است و متقاضیان واقعی نیز همچنان سر کار می‌مانند.

فالگوش

گفت‌وگوی شبانه کرباسیان و دلیری درباره پورشه‌های توقیفی

امین دلیری در توضیح دلایل توقف درواگذاری پورشه‌های متوقف شده از شنبه‌شب گفت: مکاتباتی از قبل در این راستا وجود داشته که سازمان اموال تملیکی از جزئیات آنها بی‌اطلاع بوده که طبق گفت‌وگوی تلفنی بنده با کرباسیان، دستور توقف فروش پورشه‌ها را صادر کردم.

به گزارش «نود اقتصادی» این پورشه‌ها، از جمله خودروهای با ظرفیت بالای ۲ هزار و ۵۰۰ سی‌سی بوده که طبق اعلام گمرک، ثبت سفارش و ورود خودروهای سواری با حجم موتور بیش از ۲ هزار و ۵۰۰ سی‌سی به کشور مجاز نیست. سازمان اموال تملیکی توضیح داده است که ۱۰ دستگاه از خودروهای مذکور به قیمت ۴۴ میلیارد تومان فروخته شده که اغلب آنها از نوع پورشه بوده‌اند اما فروش مابقی آنها تا تعیین تصمیمات مقتضی متوقف شده است.

بودجه ۵۰۰ میلیاردی برای تحریک بازار کار

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: اولین قسط طرح کارورزی، شنبه شب به حساب وزارت تعاون واریز شد و بر این اساس ۱۲۰ هزار کارورز آماده ورود به بازار کار هستند.

علی ربیعی گفت: اقداماتی که در دولت یازدهم در حوزه اشتغال و بیکاری صورت گرفت، به علل زیادی به چشم نیامد. وی با بیان اینکه اکنون ۳میلیون و ۳۰۰ هزار بیکار داریم، گفت: اگر سیاست اشتغال نداشته باشیم، به هیچ جا نمی‌رسیم. ربیعی با بیان اینکه سالانه یک میلیون نفر ورودی شغل داریم، گفت: اقتصادهای بزرگ دنیا هم نمی‌توانند چنین کاری کنند، پس باید به دنبال سیاست هایی رفت که مبتنی بر اشتغال باشند. وی با تأکید براینکه سیاست‌های رشد کلاسیک، تأثیر زیادی در اشتغال نخواهد داشت، گفت: امروز دیگر یک درصد رشد، ۱۰۰ هزار شغل ایجاد نمی‌کند. در بهترین حالت اگر رشد ادامه یابد، سالانه ۴۰۰ هزار شغل خواهیم داشت، در حالی که سالانه ۶۰۰ هزار شغل کسری داریم، ضمن اینکه منابع دولت هم محدود است، بنابراین در دولت سیاست رشد فراگیر اشتغال تدوین شد. وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: کل ایده این است که از ظرفیت‌های مغفول استفاده کرده و تحریک را روی رسته‌های پرکشش متمرکز کنیم، در این صورت یک میلیون شغل لازم ایجاد خواهد شد. ما نیاز به مداخله دولت در بازار کار داریم، البته منظور گسترش دولت نیست، ضمن اینکه اشتغال باید منجر به فقرزدایی شود، این در حالی است که ۵۰۰ میلیارد تومان پیش‌بینی شده تا سطح عرضه و مداخله دولت در اشتغالزایی صورت گیرد، البته بین ۱/۲ تا ۲/۲ درصد تولید ناخالص داخلی در سایر کشورها برای مداخله‌ای از جنس نهادسازی و تقویت عرضه نیروی کار هزینه می‌شود. ربیعی گفت: هدف دولت این است که توسعه موزونی در روستاهای کشور ایجاد کند، ضمن اینکه مهم‌ترین بحث ما کارورزی است و اولین پول آن نیز دیشب واریز شده است و به سرعت ۱۲۰ هزار کارورز، جذب خواهند شد که با پولی که دیروز واریز شده است، کار جنبه اجرایی و عملی به خود گرفت.

گزارش یک

مهران ابراهیمیان

گزارش ویژه «جوان» از سودهای غیرواقعی در بانک‌ها

۷۰ درصد منابع بانکی قفل است!

محمدحسین ادیب در محاسبه‌ای براساس ادعای مسئولان بانکی مدعی شده است ۷۰ درصد منابع بانکی قفل و تنها ۳۰ درصد از سپرده‌ها در گردش هستند که این خبر مناسبی برای وضعیت اقتصادی کشور نیست.

اگر چه در خبر ارسالی این کارشناس اقتصادی روی خروجی سایت شخصی‌اش با بیان این ادعا بر کاهش نرخ سود به ثلث نرخ سود حال حاضر تأکید کرده اما اگر این وضعیت درست باشد در عمل وضعیت سیستم بانکی وخیم‌تر از آن است که پیشتر رئیس کل بانک مرکزی به آن اشاره کرده است. محمدحسن ادیب به استناد اظهارات معاون نظارت سابق بانک مرکزی نوشته است: ۵۰ درصد از وام‌های بانکی را شرکت‌های بزرگ دریافت کرده‌اند و قادر به بازپرداخت تسهیلات دریافتی نیستند و از سوی دیگر به گفته سیف ۲۰۰ شرکت بزرگ ۴۰ درصد از تسهیلات را دریافت کرده‌اند، اگر از مانده تسهیلات بانکی در آخر تیرماه ۱۳۹۶ به میزان ۸۶۱ هزار میلیارد تومان، تسهیلات به ۲۰۰ شرکت بزرگ کسر شود، تسهیلات منهای وام‌های پرداختی به شرکت‌های بزرگ ۵۱۶ هزار میلیارد تومان است.

وی در ادامه مطلب خود آورده است: اگر از این میزان تسهیلات، معوقات بانکی به میزان ۱۲۴ هزار میلیارد تومان کسر شود، مانده تسهیلات ۳۹۲ هزار میلیارد تومان است، این در حالی است که در آخر تیر ماه ۱۳۹۶ مانده سپرده بانکی هزار و ۳۰۰ هزار میلیارد تومان اعلام شده، بنابراین نسبت تسهیلات منهای تسهیلات به شرکت‌های بزرگ و معوقات، به سپرده‌های بانکی ۳۰ درصد است. او به این ترتیب نتیجه گرفته است فقط ۳۰درصد از سپرده‌های بانکی گردش دارد و مابقی سپرده‌ها فاقد گردش در سیستم بانکی است و در عمل سود سپرده فقط از محل ۳۰ درصد از سپرده‌ها باید پرداخت شود، ماحصل کلام اینکه سود سپرده باید به ۳۰ درصد سود پرداختی در وضع موجود کاهش یابد.

اگر چه نگاه این کارشناسان تأکید بر کاهش نرخ سود است اما بانک‌ها هیچ‌گاه حاضر به اصلاح حساب‌های خود و اعمال واقعیات در دفاتر حسابداری خود نیستند، بنابراین همچنان سود ۷۰ درصد منابع قفل شده را با آنکه وصول آن تقریباً غیرممکن است به شکل کاغذی در سرفصل درآمدی بانک‌ها منظور خواهد شد.

به علاوه می‌توان پیش‌بینی کرد که اختلاف نظر دولت با بانک‌ها درباره میزان بدهی دولت و شرکت‌های زیرمجموعه‌اش به نتیجه نخواهد رسید زیرا با رویه موجود نه دولت قادر خواهد بود بدهی و سود بدهی‌ها را به بانک‌ها بپردازد و نه بانک‌ها حاضرند تن به واقعی کردن حساب‌ها و گذشتن از سودهای غیرقابل تحقق در دفاتر خود بدهند و این رویه ادامه خواهد یافت تا بحران به نقطه فوران برسد!

■ قفل ۵۰، ۶۰ یا ۷۰ درصد منابع؟!

اما نکته دیگری که می‌توان از ادعای این کارشناس اقتصادی استنتاج کرد، قفل بودن ۷۰ درصد منابع بانکی است که پیش از این سیف رئیس کل بانک مرکزی از قفل شدن ۵۰ درصد منابع سخن گفته بود و بعد از چندی نیز در ۱۱ مرداد ماه میزان منابع قفل شده را ۶۰ درصد اعلام کرده بود. هر چند اعلام قفل شدن ۶۰ درصدی منابع بانکی با اصلاح اظهاراتش در سایت ایبنا (بانک مرکزی) حذف شد.

تیرماه پارسال سیف منابع قفل شده بانکی را ۴۵ تا ۵۰ درصد اعلام و آن را عاملی برای گران‌تر شدن هزینه مبادله پول عنوان کرد.

به علاوه محدودیت در گردش پول و اعطای تسهیلات به بخش واقعی از دیگر مشکلات قفل‌شدگی منابع در سیستم بانکی است. ولی‌الله سیف مدعی شده بخش عمده‌ای از دارایی‌های بانک‌ها به دلیل حجم مطالبات معوق و غیرجاری منجمد شده و در این مسیر با توجه به اهمیت مسئله و معضلات به‌وجود آمده، کمیته فرادستگاهی رسیدگی به مطالبات غیرجاری بانک‌ها بر اساس مصوبه ستاد هماهنگی مبارزه با مفاسد اقتصادی تشکیل شده است.

وی در خصوص مشکلات ساختاری بانک‌ها به دو مشکل اساسی عدم‌تعادل «درآمد- هزینه» و «دارایی - بدهی» اشاره کرده و گفته است: اکنون بالغ بر ۶۰ درصد از دارایی‌های بانک‌ها به دلیل مطالبات غیرجاری منجمد و فاقد دسترسی است و بخش اعظمی نیز از دارایی‌ها به دلایلی همچون املاک تملیکی غیرقابل فروش قابلیت نقدشوندگی ندارند، لذا باید امیدوار بود هر چه سریع‌تر منابع خارجی برای ایجاد رونق جذب طرح‌های مصوب بشوند.

تاکنون اگر چه بانک مرکزی برای باز کردن قفل‌های بانکی و اعطای تسهیلات به بخش‌های نیمه‌جان اقتصاد تلاش‌های زیادی کرده اما به نظر می‌رسد اصلاح ساختار بانک‌ها و واقعی کردن حساب‌های مالی بانک‌ها کاری بسیار دشوار و سخت است و هر چه جلوتر برویم منابع قفل شده به دلیل افزایش بدهی‌های دولتی و نفوذ شرکت‌های بزرگ بیشتر خواهد شد.

نگاهی به روند اعطای تسهیلات و گرایش بانک‌ها به اعطای تسهیلات بزرگ و فاصله گرفتن بانک‌ها از دادن تسهیلات خرد به جامعه نیز مؤید همین رویه است که زنگ خطری جدی برای اقتصاد به شمار می‌رود و دکتر نیلی نیز از بحران بانکی به عنوان یک ابرچالش یاد کرده است.

مظاهری رئیس کل اسبق بانک مرکزی نیز چندی پیش با ابراز نگرانی از ترازنامه منفی بانک‌ها گفته بود: اکنون مطالبات معوق طبق آمار غیررسمی ۱۹ درصد است. آیا این هشدارها را جدی خواهیم گرفت؟

صنعت

وزیر صنعت: هر کسی به امکانات دولت به چشم طعمه نگاه کند، دشمن ماست

وزیر صنعت، معدن و تجارت معتقد است، نباید تسهیلات به واحدهایی تعلق گیرد که مشکل بازار دارند، چراکه این اقدام تنها در راستای بدهکار شدن آنهاست.

وزیر صنعت، معدن و تجارت با اشاره به اینکه دولت‌ها منشأ رانت هستند ولی باید بدون تبعیض به آنها که اهلیت دارند، واگذار شوند گفت: پاکدستی در اداره امور در اولویت کارهای وزارت صنعت است. محمد شریعتمداری گفت: شرکت شهرک‌های صنعتی جزو سازمان‌های توسعه‌ای کشور است که طبق تکالیف قانون برنامه و سیاست‌های ابلاغی ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی، نقش ویژه‌ای را برعهده دارد. وزیر صنعت در ادامه خواستار توجه به تولید رقابت‌پذیر و صادرات‌گرا در شهرک‌های صنعتی شد و گفت: باید نیازهای واحدهای صنعتی تأمین شود اما نه آنها که صرفاً انبارها را پر می‌کنند بلکه اولویت با واحدهای صنعتی است که محصولاتشان بازار فروش دارند. وی از ضرورت تهیه گزارش حسابرسی عملکرد گفت و اینکه باید برنامه‌ها هدف‌گرا و نتیجه‌گرا تدوین شوند تا مسیر راه به خوبی مشخص شود، ضمن اینکه در این عملکرد باید به شاخص‌های اساسی مانند سرمایه‌گذاری خارجی یا سهم تولید محصولات پیچیده صادرات پاسخ داده شود. وی تأکید کرد: حدود ۴۰ هزار واحد صنعتی در کشور جزئی از شهرک‌های صنعتی هستند و باید انتخاب صحیح خوشه‌های صنعتی در اولویت قرار گیرد، چراکه توان ما محدود است و باید در بخش‌های اولویت‌دار گام برداریم. وزیر صنعت، معدن و تجارت با اشاره به اینکه باید در چارچوب قوانین و مقررات و با شرایط یکسان برای کسانی که احراز صلاحیت می‌شوند و اهلیت دارند امکانات ویژه را مدنظر قرار داد، گفت: باید واگذاری شرکت‌ها به افرادی انجام گیرد که اهلیت دارند. امکانات دولت دراختیار ملت ایران است و باید در جهت خدمت به آنها ارائه شود و هر کسی به عنوان طعمه به این امکانات نگاه کند، دشمن ماست.

گزارش ۲

بهناز قاسمی

هزینه حذف آزمایشی برچسب قیمت‌ها را مردم می‌پردازند

چرا نمایندگان مجلس در رابطه با حذف غیرقانونی برچسب قیمت ها سکوت کردند

درحالی که کمتر از یک هفته به اجرای مصوبه حذف برچسب قیمت‌ها باقی مانده، نمایندگان مردم در خانه ملت همچنان سکوت اختیار کرده‌اند و وزارت صنعت نیز با اظهارات ناقص وزیر درخصوص این مصوبه در بلاتکلیفی قرار دارد اما نکته مهم آماده‌سازی صنایع مرتبط با این مصوبه است که از روز شنبه کالای‌شان را بدون درج قیمت به توزیع‌کنندگان تحویل خواهند داد.

حذف برچسب قیمت از روی کالا میراثی است که از وزیر دولت یازدهم برای وزارت صنعت، معدن و تجارت به جای مانده است؛ میراثی که امروز وزیر آن را آزمایشی می‌داند، ولی جای سؤال است که آیا هزینه‌های این آزمایش باید از جیب مردم تقبل شود؟ چراکه نکته تأمل‌برانگیز این طرح، این است که قیمت‌گذاری قرار است به خرده‌فروشانی واگذار شود که یک سوم آنها به صورت غیرقانونی فعالیت می‌کنند. به عبارت بهتر طرح حذف قیمت‌ها از روی کالا قرار است با بیش از یک میلیون واحد صنفی بدون مجوز و خارج از چتر نظارتی اجرا شود.

طرح حذف برچسب قیمت از روی کالا بخشنامه‌ای بود که دو هفته پیش از آغاز دولت دوازدهم توسط محمدرضا نعمت‌زاده وزیر وقت صنعت، معدن و تجارت برای اجرا به چهار گروه کالایی ابلاغ و در دولت جدید این طرح با بخشنامه دیگری با امضای محمد شریعتمداری تأیید شد و گروه‌های کالایی آن به ۱۱ مورد گسترش پیدا کرد.

براساس این طرح قرار است درج قیمت مصرف‌کننده از مبدأ تولید حذف و توسط عرضه‌کننده خرده‌فروش انجام شود تا در نهایت قیمت نهایی به سلیقه خرده‌فروش روی کالا نصب و ارائه شود، با این هدف که دست مافیای شبکه توزیع از اجبار تولیدکنندگان برای درج قیمت‌های غیرقانونی قطع شود.

پیش از این محمد شریعتمداری وزیر صنعت، معدن و تجارت نظر صریحی درباره طرح حذف برچسب قیمت از روی کالا نمی‌داد اما اخیراً در افتتاحیه جشنواره شیرینی و شکلات گفته که «این طرح از دولت قبل مانده و نمی‌توانستیم آن را لغو کنیم و حالا به صورت آزمایشی اجرا می‌شود و در صورتی که به اهداف مورد نظر نرسد، آن را لغو می‌کنیم، البته اکنون هم در حال رفع ایرادات آن هستیم.» این اظهارات در حالی است که فقط چهار روز تا آغاز این طرح مانده، نه تنها این مصوبه اصلاح نشده بلکه تولیدات بدون درج قیمت تولید و در انبارها دپو شده و همزمان با آغاز ماه محرم و بازگشایی مدارس وارد بازار می‌شود تا در ایام افزایش تقاضا برای کالای ضروری و غیرضروری بازار دچار آشفتگی شود.

■ واحدهای صنفی که خود غیرقانونی هستند، قیمت‌گذاری می‌کنند!

در دو هفته اخیر، اجرای این طرح با مخالفت‌های زیادی همراه بوده و منتقدان معتقد بودند زیرساخت‌های قانونی و اجرایی لازم هنوز فراهم نیست و گذشته از اینکه به گفته رئیس سازمان حمایت مصرف‌کنندگان، طرح حذف برچسب قیمت از روی کالا حداقل چهار قانون صریح را نقض می‌کند، این موضوع نیز حایز اهمیت است که حدود یک سوم از واحدهای صنفی خرده‌فروش در کشور پروانه فعالیت ندارند و این یعنی قیمت‌گذاری به واحدهایی سپرده خواهد شد که به لحاظ هویت قانونی در جایی به ثبت نرسیده‌اند و می‌توانند قیمت‌های نامتعارف را به گردن خریدار بیندازند.

به گفته سید محمود نوابی رئیس سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان، موضوع فعالیت غیرمجاز برخی واحدهای صنفی درست است، اما ساماندهی آنها به عهده سازمان حمایت نیست ولی به هرحال باید این واحدها پروانه‌دار شوند یا از دور فعالیت کنار روند، گرچه این پاسخ نشان می‌دهد هنوز بخش مهمی از عرضه، آمادگی اجرای منطقی از این طرح را ندارند، اما تمهیدات درستی نیز در این زمینه اندیشیده نشده است، یعنی این طرح از اول مهرماه آغاز خواهد شد که هنوز متصدیان آن به طور ۱۰۰ درصدی به عرضه‌کنندگانی که باید وظیفه قیمت‌گذاری را روی کالا برعهده بگیرند، اطمینان قانونی ندارند.

■ سکوت نمایندگان مجلس

این اتفاقات درحالی است که نمایندگان مجلس سکوت کرده‌اند و از موضع‌گیری در این خصوص خودداری می‌کنند. یکی از نمایندگان کمیسیون اقتصادی که نخواست نامش فاش شود، این اقدام دولت را غیرقانونی دانسته و درگفت و گو با «جوان» افزود: این طرح قرار است ابتدا به صورت آزمایشی اجرا شود، نگرانی رسانه‌ها بیهوده است، زیرا دولت بیش از هر کسی دغدغه کنترل بازار را دارد. بی‌تفاوتی نمایندگان مردم در خانه ملت در شرایطی است که دولت به دنبال افزایش نرخ ارز و واگذاری قیمت‌ها به بازار است و با حذف درج قیمت از کالاها بیم آن می‌رود تولیدکنندگان با تبانی با یکدیگر به بهانه افزایش نرخ ارز و قیمت تمام شده تولید، روزانه قیمت‌ها را افزایش دهند و با ایجاد انحصار در بازار ضمن حذف تولیدکنندگان خرد، قیمت را گران کنند. آیا نمایندگان که با رأی مردم به مجلس شورای اسلامی راه یافته‌اند، افزایش قیمت و تضییع حقوق مصرف‌کنندگان را همچنان جنجال رسانه‌ای می‌دانند؟ تجربه نشان داده که با افزایش قیمت هر کالا، ارزانی نبوده و قیمتش کاهش نیافته. آیا به زعم نمایندگان مجلس پس از شکست این طرح در دوره آزمایشی قیمت کالاها مجدداً ارزان خواهد شد.

خبر

احتمال خودداری از تحویل هواپیما

امریکا به دنبال توقف اجرای قرارداد است

در حالی که مقامات سازمان هواپیمایی معتقدند تحریم‌های تازه، قراردادهای فروش هواپیما به ایران را تحت تأثیر قرار نخواهد داد، یک مقام اسبق این سازمان می‌گوید بروز مشکل محتمل است.

به گزارش مهر، هفته گذشته مجلس نمایندگان امریکا طرحی را به پیشنهاد پیتر راسکام، نماینده جمهوریخواه کنگره به تصویب رساند که در صورت تصویب در سنا و امضای رئیس‌جمهور امریکا پای آن، به قانون منع فروش هواپیمای مسافری تجاری به ایران و ممنوعیت دفتر کنترل دارایی‌های خارجی وزارت خزانه داری امریکا اوفک (OFAC) از صدور مجوز فروش هواپیما به ایران تبدیل خواهد شد. ضمن اینکه راسکام در پیشنهاد دیگری برای متمم بودجه سال ۲۰۱۸ امریکا که آن نیز به تصویب مجلس نمایندگان رسید درخواست کرد مشخصاً استفاده از منابع مالی برای مجاز کردن فروش هواپیما به ایران ممنوع شود، به این ترتیب در صورت تصویب این مصوبه در سنا، حتی تأمین مالی برای تسهیل خرید هواپیمای نو مثلاً از طریق فاینانس یا ورود فاینانسور واسطه نیز ممنوع می‌شود.

■ احتمال خودداری بوئینگ از تحویل هواپیماها وجود دارد

علیرضا منظری، معاون اسبق عملیات هوانوردی و امور بین‌الملل سازمان هواپیمایی کشوری در این باره گفت: در این مورد باید دو موضوع را از هم تفکیک کنیم. یکی بحث دولت‌هاست و یکی بحث ارتباط تجاری است. در مورد اول (روابط کشورها با هم) دو دولت ایران و امریکا به همراه چهار کشور دیگر مناقشه هسته‌ای را از طریق مذاکره به سرانجام رساندند که منجر به تدوین توافق برجام شد، این توافق برای همه طرف‌های امضاکننده لازم‌الاجراست. وی افزود: در مورد دوم (روابط تجاری شرکت‌ها با هم) نیز یک شرکت بازرگانی همانند هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران با شرکت تجاری بوئینگ یک قرارداد خرید و فروش منعقد کرده‌اند. در این زمینه نیازی به ثبت قرارداد تجاری در محلی یا سازمان بین‌المللی نیست بلکه اجرای آن در چارچوب محتوای آن قرارداد انجام خواهد شد، مگر اینکه مقررات یکی از کشورهای طرفین امضاکننده قرارداد، مانعی برای اجرای آن به حساب آید، در این حالت شرکت‌ها باید پیش‌بینی لازم برای ممنوعیت‌های قانونی را هنگام انعقاد قرارداد کرده باشند.

وی ادامه داد: از آنجا که ایران ایر تا کنون متن قرارداد را منتشر نکرده نمی‌توان اظهار نظر کرد که در صورت تصویب مقررات جدید به وسیله دولت یکی از طرفین قرارداد، چه اتفاقی می‌افتد ولی به طور طبیعی باید پیش‌بینی شده باشد که در چنین شرایطی چگونه اجرای قرارداد را دنبال کرده یا منجر به فسخ آن شده و خسارت طلب کنند.

کارشناس ارشد حقوق بین‌الملل هوافضا همچنین در خصوص عطف به ماسبق شدن این مصوبه اظهار داشت: نکته مهم دیگر آن است که فعلاً نمایندگان مجلس امریکا با پیشنهاد «منع» موافقت کرده‌اند و مسیر قانونی را هنوز طی نکرده‌اند تا بتوان دقیقاً آن را مورد بررسی قرار داد اما در هر حال این قانون و اجرای آن برای آینده است نه قراردادهای گذشته مگر آنکه تصریحاً آن را به گذشته ارجاع دهند. وی تأکید کرد: ظاهراً در مورد قرارداد خرید هواپیما میان ایران و بوئینگ، شرکت امریکایی هواپیماساز «بوئینگ» بخش زیادی از مراحل قانونی مرتبط با اوفک را انجام داده و چون ایران ایر هنوز پیش‌پرداخت نداده یا به عبارتی مراحل مالی یا فاینانس آن اجرایی نشده، شاید به استناد مفاد قرارداد امکان فرار برای طرف مقابل وجود داشته باشد. نماینده اسبق ایران در سازمان جهانی هواپیمایی ملل متحد (ایکائو) خاطرنشان کرد: در مورد قرارداد با بوئینگ هنوز هواپیمایی تحویل نشده که در مورد باقی مانده آنها نگران باشیم. چنانچه مسئله‌ای اتفاق بیفتد متن قرارداد حاکم بر طرفین بوده و قابل پیگیری است ولی در مورد قرارداد با ایرباس موضوع متفاوت است زیرا قرارداد اجرایی و بخشی از هواپیماها تحویل شده است، چنانچه ایرباس تمامی مراحل دریافت مجوز اوفک را گرفته باشد، نباید این مصوبه جدید مانعی برای اجرای آن ایجاد کند، مگر اینکه در این مسیر موضوعات سیاسی به میان آید که می‌تواند مانعی برای اجرای آن باشد.

■ از فروشنده هواپیما شکایت می‌کنیم

در همین ارتباط مرتضی دهقان، معاون عملیات هوانوردی و امور بین‌الملل سازمان هواپیمایی کشوری نیز گفته است: در متن برجام همه این موارد دیده شده که هیچ یک از طرفین نمی‌توانند به بهانه‌های اینچنینی برجام را نقض کنند، بنابراین با توجه به اینکه قراردادهای خرید هواپیما از سوی هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران با شرکت‌های هواپیماساز یک قرارداد تجاری است و تابع قوانین تجارت بین‌الملل، هر دو طرف قرارداد سعی می‌کنند منافع خود را در متن قرارداد در نظر بگیرند تا اگر اتفاقی به بهانه‌های مختلف رخ داد، بتوانند خسارت بگیرند، کما اینکه بحث اخذ خسارت در قرارداد هما با شرکت‌های هواپیماساز نیز لحاظ شده و ما می‌توانیم از آنها در صورت نقض قرارداد و خودداری از فروش هواپیما شکایت کنیم. معاون عملیات هوانوردی و امور بین‌الملل سازمان هواپیمایی کشوری افزود: اگر مصوبه مجلس نمایندگان امریکا به قانون تبدیل شود، از آنجا که در متن این مصوبه صحبتی از قراردادهای قبلی نشده، قاعدتاً قانون نهایی که مصوب کنگره امریکا خواهد بود، عطف به ماسبق نخواهد شد و قراردادهای قبلی را در بر نخواهد گرفت. وی درباره ممنوعیت همکاری مالی نهادهای مالی امریکایی با ایران برای خرید هواپیما به خصوص از طریق ورود فاینانسورهای واسطه تصریح کرد: مهم در این خصوص صدور مجوز فروش هواپیما به ایران است که اوفک قبلاً آن را صادر کرده بود، بنابراین روش‌های تأمین مالی خرید هواپیماها یک قرارداد داخلی میان شرکت‌های فروشنده (سازنده) و خریدار (ایران ایر) است که به روش‌های مختلفی صورت می‌گیرد و اوفک در این خصوص حق دخالت ندارد.

خبر آخر

نوبخت: دولت امسال ۱۰ هزار میلیارد تومان کسری دارد

رئیس سازمان برنامه وبودجه گفت: ۳۰۹ هزار میلیارد تومان از ۳۱۹ هزار میلیارد تومان منابع عمومی بودجه ۹۶ محقق می‌شود.

به گزارش تسنیم، محمدباقر نوبخت گفت: دولت برای ایجاد یک میلیون فرصت شغلی خود را آماده و تجهیز می‌کند تا برنامه پیشنهادی رئیس‌جمهور هنگام انتخابات تحقق یابد. وی با اشاره به اینکه دو نوع تسهیلات برای اشتغالزایی در طرح‌های دولت پیش‌بینی شده است، گفت: بخشی از این منابع برای سرمایه در گردش بوده که مدت بازپرداخت آن یک تا دو سال است و همچنین برای سرمایه ثابت زمان آن بیش از پنج سال خواهد بود. رئیس سازمان برنامه و بودجه به عملکرد بودجه سال جاری اشاره کرد و افزود: بودجه عمومی ۳۱۹ هزار میلیارد تومان به مجلس تقدیم شد که ۳۰۹ هزار میلیارد تومان آن با هر بشکه نفت ۵۰ دلار محاسبه شده و با فرض پیش‌بینی نفت ۵۵ دلاری ۱۰ هزار میلیارد تومان نیز برای موضوعاتی مانند ریزگردها، صنعت ریلی و آب و فاضلاب پیش‌بینی شده است، البته این قیمت نفت تحقق پیدا نکرد و اکنون متوسط نفت‌مان ۴۷ تا ۴۸ دلار است، با این حال قیمت نفت در ماه‌های اخیر به بالای ۵۰ دلار رسیده است. وی با بیان اینکه نسبت به ۲۹۴ هزار میلیارد تومان سال گذشته ۲۸۳ میلیارد تومان آن عملکرد داشت، گفت: پیش‌بینی می‌شود ۳۰۹ هزار میلیارد تومان از ۳۱۹ هزار میلیارد تومان منابع عمومی محقق شود. وی با اشاره به اینکه مجلس بخشی از منابع بودجه سال جاری را تغییر داد، یادآور شد: پیش‌بینی این بود که ۲۰ درصد از منابع نفت به صندوق توسعه ملی واریز شود که اکنون ۳۰ درصد است و مابه‌التفاوت آن ۱۶ هزار میلیارد تومان بوده که البته ۷ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان توسط مجلس از منابع صندوق به بودجه اضافه شد. رئیس سازمان برنامه و بودجه از تخصیص ۳۰ هزار میلیارد تومان برای توسعه اشتغال فراگیر و روستایی خبر داد.